

وضعیت روابط اقتصادی ایران و افغانستان

اردیبهشت ۱۴۰۴

بخش اول: اقتصاد کلان افغانستان

بر اساس آخرین آمارهای اعلامی بانک جهانی در سال ۲۰۲۳، شرایط اقتصاد کلان افغانستان به شرح زیر است:

- جمعیت: ۴۱ میلیون نفر
- تولید ناخالص داخلی: ۱۷ میلیارد و ۲۳۳ میلیون دلار
- نرخ رشد اقتصادی: ۲ و ۷ دهم درصد
- درآمد سرانه: ۳۷۹ دلار
- تورم سالانه: ۳ درصد

بخش دوم: تجارت خارجی افغانستان

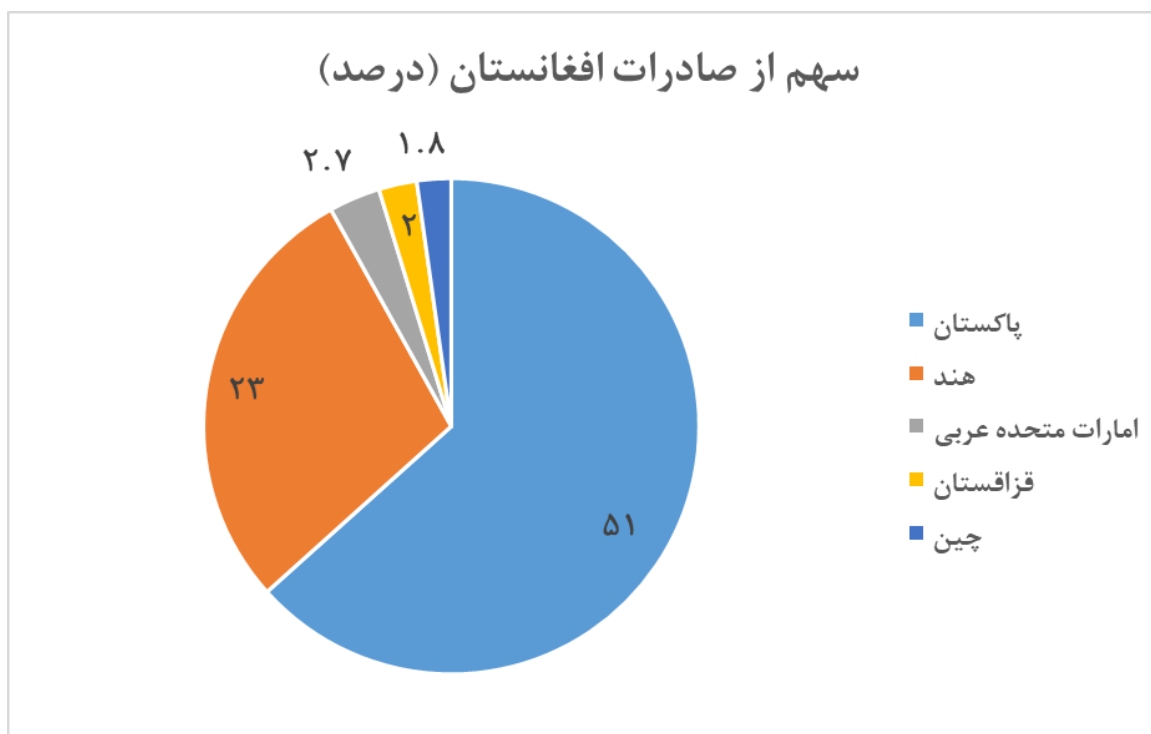
بر اساس آخرین آمار اعلامی حکومت سرپرستی افغانستان، وضعیت تجارت خارجی این کشور در سال ۲۰۲۴ و در مقایسه

با سال ۲۰۲۳ به شرح جدول زیر است:

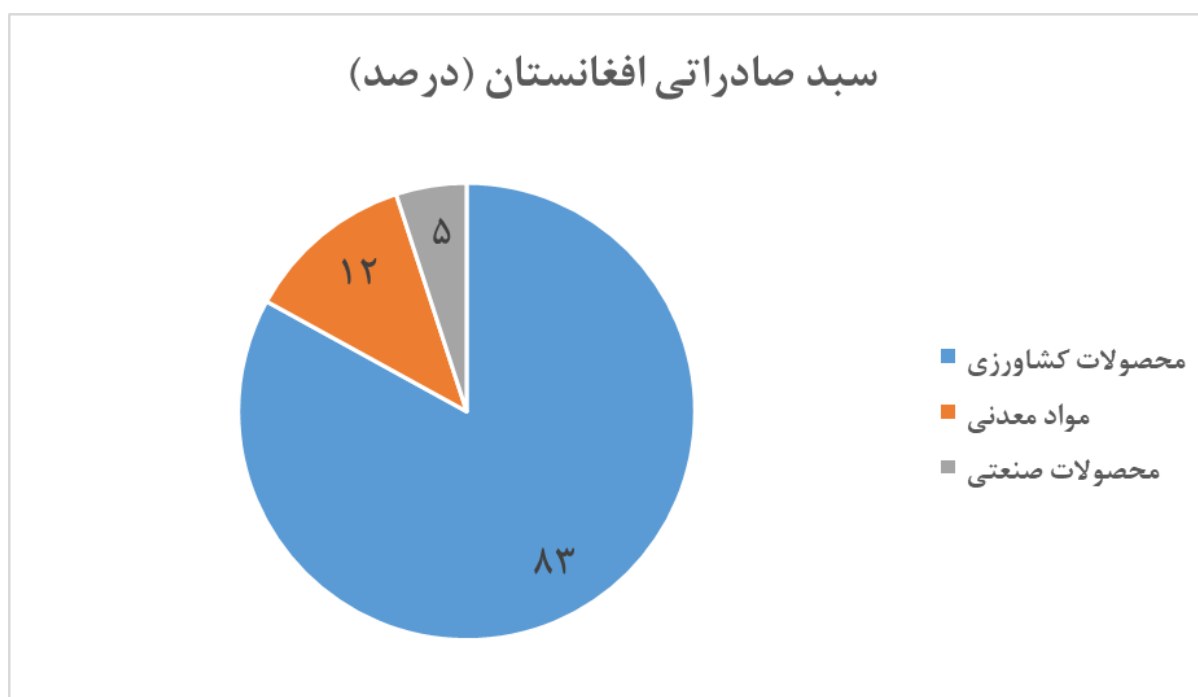
تجارت خارجی	سال ۲۰۲۳ (میلیون دلار)	سال ۲۰۲۴ (میلیون دلار)	درصد تغییر
حجم صادرات	۱،۸۸۴	۱،۸۰۳	-۰.۴٪
حجم واردات	۷،۷۱۰	۱۰،۶۱۹	۳۸٪
کسری تراز تجارت خارجی	-۵،۸۲۶	-۸،۸۱۶	۵۱٪

بر اساس این آمار، از مجموع ۱۲،۴۲۲ میلیون دلار تجارت خارجی افغانستان، سهم صادرات این کشور از کل تجارت خارجی، ۱۵ درصد و سهم واردات این کشور از کل تجارت خارجی، ۸۵ درصد است که نشان‌دهنده نیاز مبرم این کشور به واردات محصولات گوناگون است.

بر اساس گزارش وزارت مذکور، پنج مقصد اصلی صادراتی این کشور در سال ۲۰۲۴ به شرح نمودار زیر است:

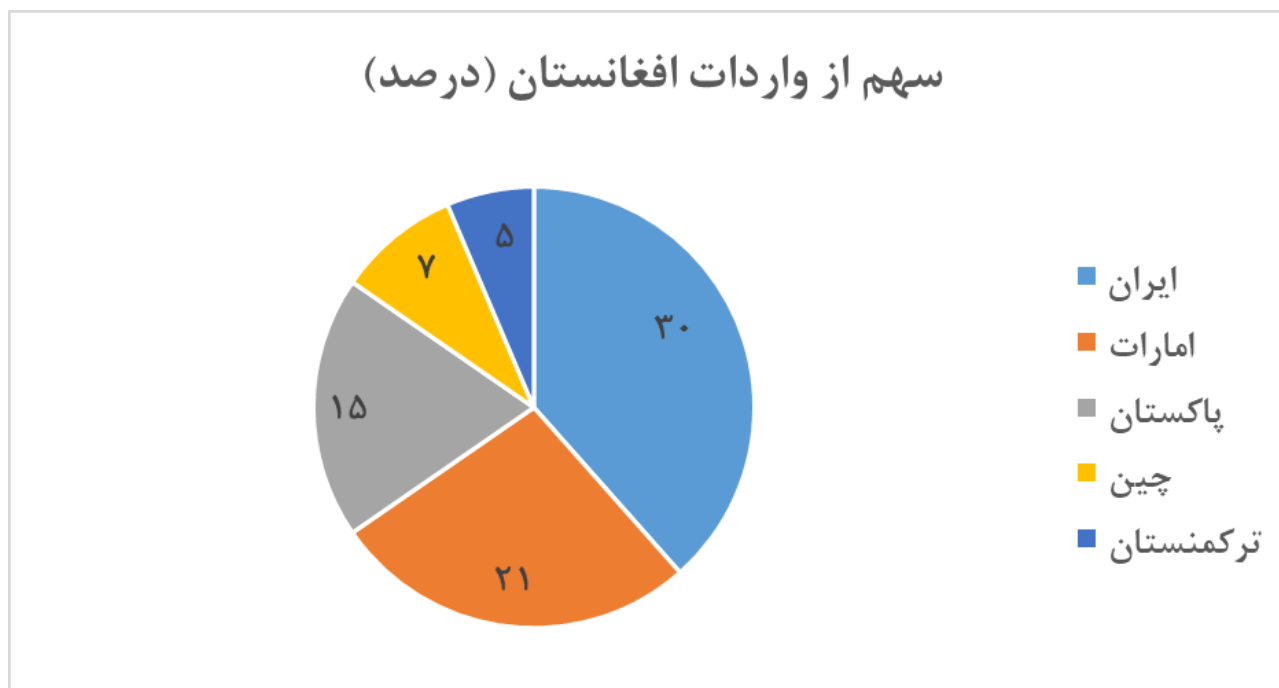

طبق اعلام وزارت صنعت و تجارت افغانستان، ترکیب سبد صادراتی افغانستان در سال ۲۰۲۴ به شرح نمودار زیر می باشد:

در بین مقاصد صادراتی افغانستان، ایران در رتبه ششم قرار دارد. از این‌رو، افزایش صادرات افغانستان به ایران، یکی از مطالبات اصلی دولت این کشور است که جزء برنامه‌های سفارت کشورمان در کابل نیز می‌باشد.

طبق گزارش وزارت صنعت و تجارت افغانستان، پنج کشور صادرکننده اصلی به افغانستان و سهم آنها از کل واردات افغانستان در سال ۲۰۲۴ به شرح نمودار زیر است:

با آن که آمار دقیقی از میزان واردات افغانستان به تفکیک کالاهای مختلف منتشر نشده است، لیکن بر اساس اعلام وزارت صنعت و تجارت این کشور، مهم‌ترین اقلام وارداتی افغانستان به شرح زیر است:

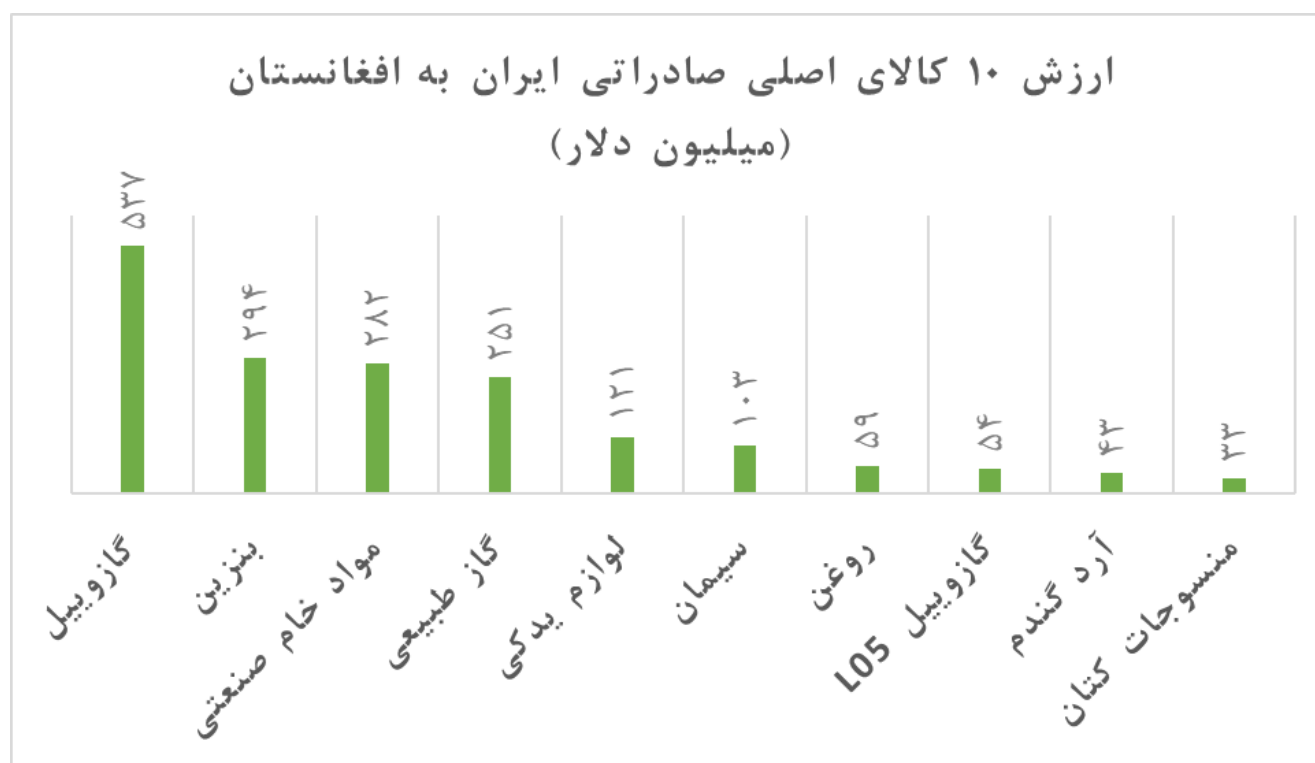
- محصولات کشاورزی و مواد غذایی فرآوری شده
- مواد نفتی و سوخت
- منسوجات
- لوازم یدکی
- مصالح ساختمانی

بخش سوم: تجارت ایران و افغانستان

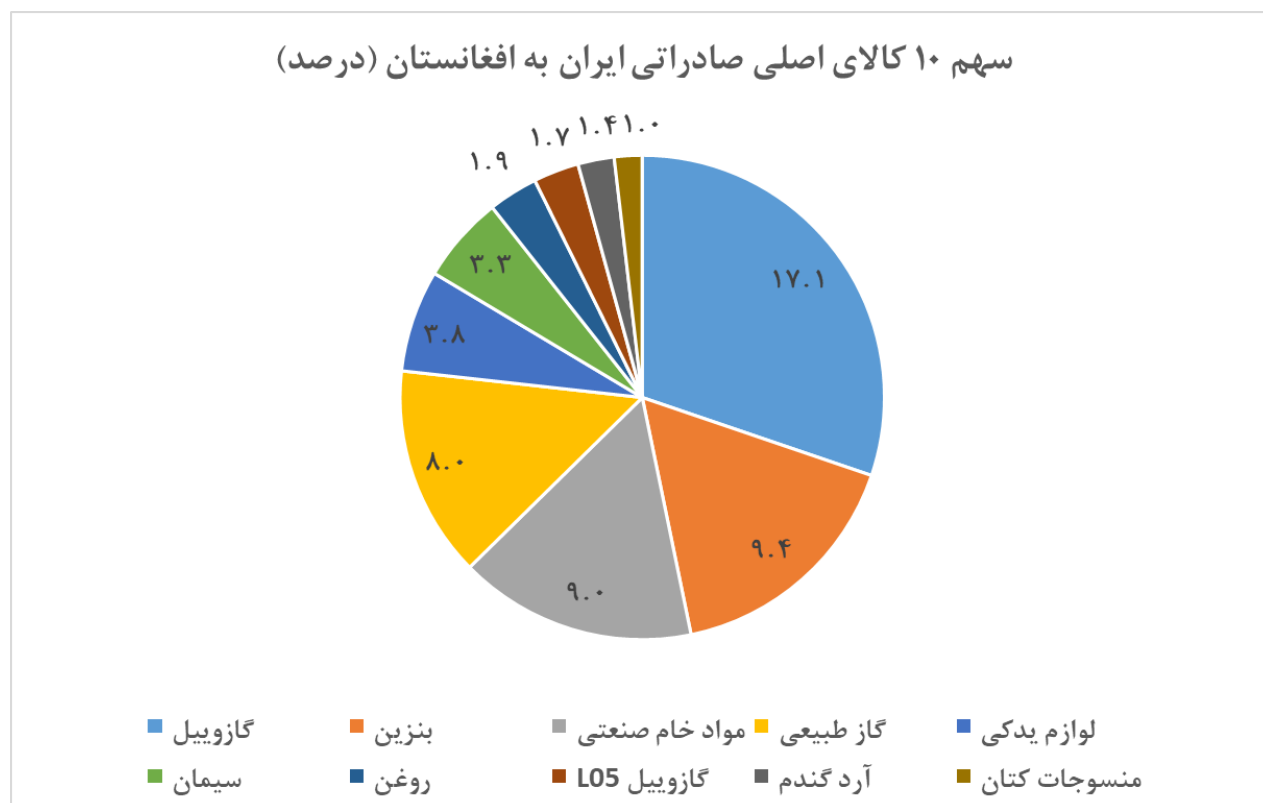
بر اساس آمارهای ارائه شده توسط وابستگی بازرگانی جمهوری اسلامی ایران در افغانستان، وضعیت مبادلات تجاری ایران و افغانستان در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ به شرح جدول زیر است که بیانگر رشد مطلوب تجارت دو کشور در طول دو سال گذشته می‌باشد:

شاخص	سال ۲۰۲۳ (میلیون دلار)	سال ۲۰۲۴ (میلیون دلار)	درصد تغییر
صادرات ایران به افغانستان	۱،۷۱۴	۳،۱۴۳	٪۸۳
واردات ایران از افغانستان	۲۵	۵۴	٪۱۱۶
مجموع تجارت	۱،۷۴۰	۳،۱۹۷	٪۸۳
موازنه تجاری	۱،۶۸۹ (به نفع ایران)	۳،۰۹۰ (به نفع ایران)	٪۸۲

بر اساس آمارهای فوق، ارزش ۱۰ قلم اصلی صادرات ایران به افغانستان در سال ۲۰۲۴ به شرح نمودار زیر است:

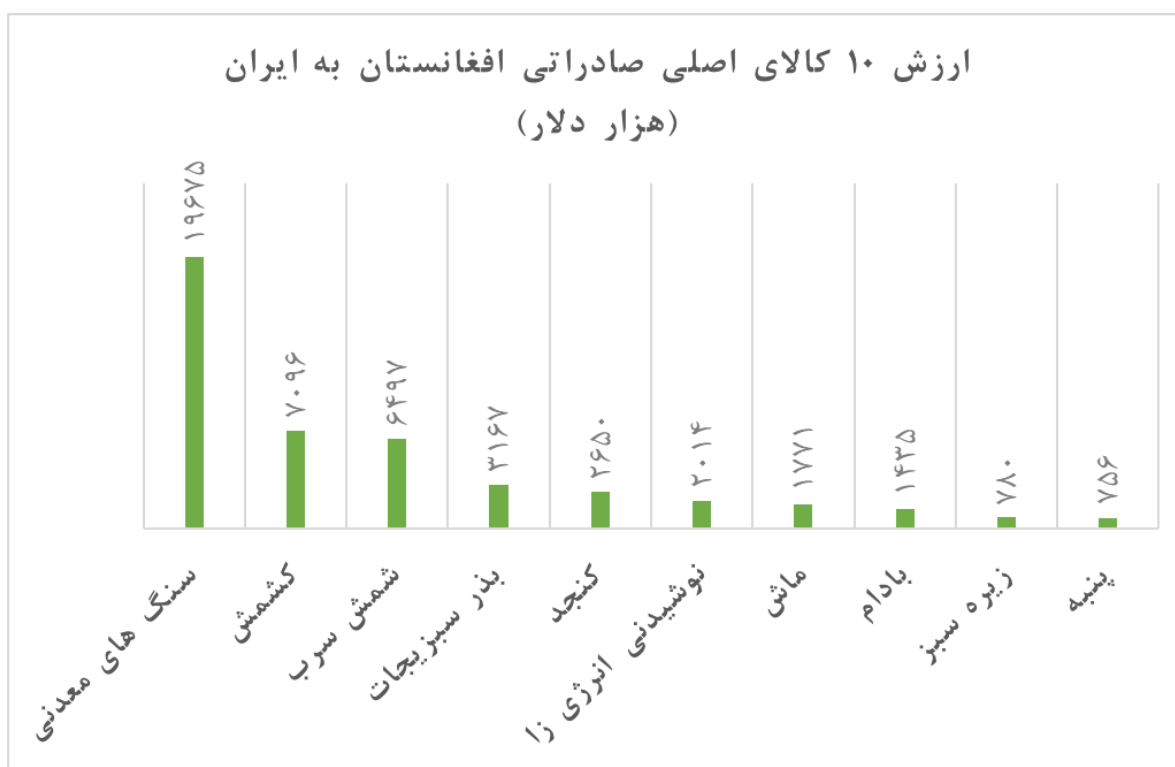
سهم هر یک از ۱۰ قلم اصلی فوق‌الذکر از کل صادرات ایران به افغانستان در سال ۲۰۲۴ نیز به شرح نمودار زیر می‌باشد:

این آمارها نشان می‌دهند که عمده صادرات ایران به افغانستان، زیرمجموعه صادرات نفتی قرار می‌گیرند، در حالی که بازار افغانستان ظرفیت بالایی برای صادرات سایر کالاهای مصرفی دارد که شایسته است توجه جدی‌تری به این موضوع شود. در این راستا، اقداماتی شروع شده که باعث شده میزان صادرات برخی از کالاها از جمله موارد زیر به افغانستان افزایش یابد:

- شمش فولاد: افزایش ۱۸۵ درصدی صادرات به افغانستان
- گازهای نفتی: افزایش ۱۱۱ درصدی صادرات به افغانستان
- کاشی و سرامیک: افزایش ۸۰ درصدی صادرات به افغانستان
- روغن‌های نفتی: افزایش ۶۰ درصدی صادرات به افغانستان
- محصولات پلیمری: افزایش ۳۲ درصدی صادرات به افغانستان
- نساجی، پوشاک و کفش: افزایش ۲۷ درصدی صادرات به افغانستان
- سیمان: افزایش ۲۵ درصدی صادرات به افغانستان

در مقابل، ارزش ۱۰ قلم اصلی صادراتی افغانستان به ایران در سال ۲۰۲۴ به شرح نمودار زیر است:

سهم هر یک از ۱۰ قلم اصلی فوق الذکر از کل صادرات افغانستان به ایران در سال ۲۰۲۴ نیز به شرح نمودار زیر می باشد:

